

EMIGRĂRI MUNTENE LA SOVEJA ȘI CAȘIN ÎN SEC. XVII ȘI XVIII

Dorinel ICHIM

În perioada secolelor al XVII-lea și al XVIII-lea în țările române a avut loc un proces intens de colonizare care se explică atât prin cauze interne cât și prin cauze externe. Desființarea dreptului de strămutare a țăranilor dependenți prin legarea de glie, îndeosebi după domnia lui Mihai Viteazul, deci intensificarea exploatarei feudale a fost una din principalele cauze care a determinat fuga individuală sau colectivă. După cum consemnează Matei D. Vlad în lucrarea *Colonizarea rurală în Țara Românească și Moldova (sec. XV—XVIII)*, „Încă de la sfârșitul secolului al XVI-lea, în ambele țări procesul de „risipire“ a populației țărănești tinde să atingă apogeul. În Țara Românească, acest proces pare a fi fost mai puternic decât în Moldova”¹.

Depopularea satelor, scăderea populației acestora, precum și „ardearea” lor erau consecințele jafului turcilor, tătarilor și cazacilor care treceau pe teritoriul țărilor române în expediții militare.

Despre trecerile populațiilor din Muntenia în Moldova ne vorbesc numeroase documente istorice din secolul al XVII-lea. Astfel, Aloisio Radibard, într-o relatare din 1603, notează că din Țara Românească „mulți locuitori cu familiile și puținul lor avut au trecut unii în Turcia, alții în Moldova”². Același lucru îl remarcă și Petru Grigorovici Armeanul în raportul său din 1604, în care spune că țăranii din Muntenia “de cele mai multe ori pleacă în Turcia și în Moldova”³.

Pe la începutul secolului al XVIII-lea, în prima domnie a lui Radu Mihnea (1611—1616), Vintilă Vornicul “s-a pus în silă și în puterea lui cu niște hrisoave și cărți rele și fără nici o treabă” împotriva dragoslăvenilor⁴. Aceasta a determinat ca o mare parte din săteni să-și părăsească casele și să-și caute adăpost peste hotare. Împreună cu vecinii lor din

¹ Matei D. Vlad, *Colonizarea rurală în Țara Românească și Moldova*, Ed. Academiei, București, 1973, p. 23.

² Ibidem, nota 114.

³ Ibidem, nota 115.

⁴ G. Ioan Răuțescu, *Dragoslavele*, Cîmpulung-Muscel, 1937, p. 48.

Rucăr, ne mai putînd să mai îndure birurile grele puse de Doamna Florica, fiica lui Mihai Viteazu au plecat în Ardeal, de unde, după un scurt popas, s-au așezat în Munții Vrancei, în Moldova, la Soveja, și au întemeiat satele Dragoslăveni și Rucăreni. Ele apar ca așezări distincte atît în *Marele dicționar geografic*, cît și în *Ghidul turistului și automobilistului* din anul 1928. Din Soveja, grupuri de munteni au trecut la Cașin, la Bilca și Hirja (jud. Bacău). În Cașin aceștia au ocupat cătune separate : rucărenii în centrul satului, dragoslovenii partea de apus și miază noapte secărenii partea de răsărit și susenii partea de miazăzi⁵.

Făcînd o analiză a documentelor referitoare la cele două sate dimbovițene se desprind cîteva idei care vin să confirme starea de fapt, de tensiune a populației care a determinat „roirea” sau „spargerea lor. Rucărul a jucat un rol important în comerțul Țării Românești cu Transilvania încă de la începutul secolului al XV-lea fiind punct de vamă⁶ și mai tirziu sat. Un alt document referitor la Dragoslavele este din a doua jumătate a secolului al XV-lea în care Vlad Călugărul poruncește „schilerilor din Dragoslavele”⁷. Cele două sate domnești sînt scutite de dări, cu privilegiul domnești la începutul secolului al XVII-lea de către Alexandru Ilieș, voievod, la 1628, „pentru că este acesta în drumul mare, de veghează scala și plaiul, care sînt pe drumul Brașovului”⁸. Într-un document din 1642 privind procesul dintre sătenii Dragoslavelor și mai mulți mari dregători în frunte cu Teodosie banul, care voiau să-i rumânească, se relatează peregrinările dragoslăvenilor consemnate de Constantin C. Giurescu în lucrarea *Probleme controversate în istoria română*⁹: „Aceștia, veniți, la început” de la Hațeg și de prin alte părți, au fost mai întîii” tot pe seama domnească rudari”, iar apoi, de la a doua domnie a lui Mihnea Turcitul (1585—1591), singuri tot au umblat din mină în mină și din boier în boier de au fost dirvari¹⁰, iar de românie nu au avut de către nimenea nici o bîntuială”¹¹. Documentul consemnează în continuare : „Cînd a fost în zilele răposatului Radu Voievod Mihnea întîiu (1611—1616), iar Vintilă Dvornicu fiind boier mare și puternic s-au pus în spinarea acestor săteni din Dragoslavele de i-au rumănit în silă și în puterea lui cu niște hrisoave și cărți rele și fără nici o treabă”¹². În fața lui Matei Basarab dragoslăvenii vin cu cei 12 megieși jurători și aceștia mărturisesc în divan și jură pe Evanghelie în biserică” cum că nu au fost rumâni nici de cum, ci au fost umblat tot din boier în boier dirvari cum este mai sus scris. Însă au jurat — adaugă docu-

⁵ N. Pîslaru, *Monografia com. Cașin, jud. Bacău*, București, 1940, p. 8.

⁶ *Documenta Romaniae Historica* (DRH), B, Țara Românească, vol. I, Ed. Academiei, 1966, nr. 40, un document de la Mihai Voievod (1418—1420).

⁷ Ibidem, nr. 183.

⁸ Idem, vol. XXII, nr. 18.

⁹ G. Constantin C. Giurescu, *Probleme controversate în istoriografia română*, Ed. Albatros, 1977, p. 42—43.

¹⁰ *Dirvari*, adică muncitori la toate, cf. CC Giurescu, *Principatele române la începutul secolului XIX*, Ed. Științifică, București, 1957, p. 116.

¹¹ C. Rădulescu-Coșin și Preot I. Răuțescu, *Dragoslavele*, Cîmpulung-Muscel, 1923, p. 27.

¹² Ibidem.

mentul — numai pe capetele lor și pe feciorii lor, fără loc¹³, adică fără moșia Dragoslavele¹⁴. Mențiunea documentară „fără loc” ne îndreptățește să credem că tocmai lipsa de pământ și presiunea exercitată de boieri pentru a-i rumâni a determinat ca excedentul de populație, destul de numeros, trei pătrimi din sătenii din Dragoslavele și Rucăr să se refugieze în Moldova la Soveja și Cașin, formind satele Rucăreni și Dragosloveni¹⁴.

Exodul masiv de populație din cele două sate au dat naștere unor noi localități aflate în limitele administrative ale Țării Românești, cum este cazul cu satul Dragosloveni din Rimnicul Sărat. Intemeietorii celor două cătune ale Sovejei, Rucărenii și Dragoslăvenii sînt tot musceleni. Stabilirea lor în aceste două sate noi este înainte de Matei Basarab, cîtorul mănăstiri de la Soveja, dar a continuat și în timpul acestuia.

Un moment prielnic al așezării muntenilor din cele două sate muscelene l-a constituit înțelegerea dintre cei doi domnitori ai țărilor române să-și construiască, reciproc, cite un lăcaș sfînt. Nu întîmplător Matei Basarab zidește mănăstirea la Soveja, pe apa Susitei în anul 1645, și cumpără moșii spre a i le face danie, în vreme ce Vasile Lupu zidea la Țirgoviște mănăstirea Stelea. În anii 1645¹⁵, 1646¹⁶ și în următorii ani Matei Basarab cumpăra părți din satul Soveja și din proprietățile răzeșilor de prinprejur.

Este posibil ca în timpul construirii mănăstirii Soveja să fi lucrat meșteri munteni din satele domnești Rucăr și Dragoslavele, după cum este posibil ca satele și moșiile cumpărate de Matei Basarab spre a înzestra mănăstirea să fi fost populate cu munteni fugiți de teama rumâniei. La 17 noiembrie 1646 Vasile Lupu întărește uric lui Matei Basarab părțile de ocină din satul Soveja, ținutul Putna — partea Ungureanului, partea Bogdăneștilor și partea Străuleștilor, pe pîrîul Cîrligaților și pe Dobromirul¹⁷.

Nu rezultă din documente ce relații s-au stabilit între cetele de musceleni de aici și domnitor dar este cert faptul că pămînturile vîndute mănăstirii aparțineau răzeșilor și că starea lor liberă, existența devălmășiei, au dat posibilitate așezării în condiții acceptabile pe aceste plaiuri, a celor fugiți.

Găsind satul Soveja organizat pe bătrîni, după cum rezultă din documentele citate, s-au așezat în afara vetrei, între munți și despărțiți de rucăreni, printr-un deal și de pîrîul Dragomir. Toponimele celor două cătune s-au păstrat pînă în secolul XX fiind în uzanța serviciilor topografice.

¹³ Ibidem.

¹⁴ Matei D. Vlad, *op. cit.*, p. 70.

¹⁵ *Catalogul documentelor moldovenești* (CDM), II, Buc., 1959, nr. 1814 : „...vind lui Matei Basarab două pămînturi din Soveja, pe locul Iteștilor, din dealul Babei, pînă în apa Șusitei...”.

¹⁶ Ibidem, nr. 1852 : „...vinde lui Matei Basarab a patra parte din satul Soveja pe care-l stăpînea cu frații săi de la moșul lor Bogdan...” ; nr. 1896 : Negri-din Vrînceanu și alți feciori ai lui Leordă vind lui Matei Basarab pentru mănăstirea sa de la Dobromira, partea lor din moșia Soveja...”.

¹⁷ Ibidem, nr. 1930.

Cei care nu au reușit să se stabilească la Soveja, fie din lipsă de pământ, fie că numărul lor era foarte mare, au traversat munții Zboina și Zăbrăuți și s-au stabilit la Cașin cu vite, dar mai ales cu oi, atrași fiind de faptul că ocupația principală a locuitorilor cășineni era păstoritul și creșterea vitelor¹⁸.

N. Iorga, vizitînd Cașinul la 5 august 1905, venind dinspre Soveja consemna: „Biserica cea veche din Cașin cheamă deodată privirile. Ea amintește în totul bisericile muntene și este un frumos tip al acestora. Caracterul ei muntenesc s-ar lămuri prin obirșia locuitorilor.

Odată erau aici în Cașin două cete, care se fereau a se înrudi între ele: Rucărenii și Dragoslovenii. Cum au venit acești țărani din schelele Cîmpului Lung, din Rucăr și Dragoslavele — și la Soveja se întîlnesc aceste două cete — nu se poate hotărî deși este posibil, ca acestea să se fi întîmplat pe timpul lui Vasile Lupu¹⁵.

Ceea ce confirmă că aceste colonii au venit de la Muscel și s-au stabilit aici este faptul că se găsesc mai multe familii cu numele de Dragu și chiar cătune separate a rucărenilor, dragoslăvenilor și secărenilor. După cum ne relatează N. Pîslaru, prezența lor la Cașin este semnalată în timpul lui Gheorghe Ștefan: „Acești caspeți au găsit satul Stănești părăsit sau cu o populație rară, întemeind satul Cașin în hotar cu vechiul Stănești²⁰. Afirmția cu privire la întemeierea statului Cașin de către musceleni nu este verosimilă întrucît acesta apare atestat documentar la 1443, „seliștea la Cașin²¹. Cît privește folosirea celor două denumiri de sate Cașin și Stănești, ele au fost utilizate deopotrivă începînd cu documentele de la anul 1655 cînd Gheorghe Ștefan zidește mai la nord de Cașin o mănăstire. De atunci satul Cașin este găsit cu numele de Stănești pentru a-l deosebi de noul lăcaș de cult care a luat numele de Mănăstirea Cașin.

În anul 1679 satul Stănești „dăruit m-rii Cașin de către domnii de mai înainte și cu întăritura lui Duca voevod este scutit de galbeni, taleri, sulgiu, iliș, miere, unt, ceară și de cheltuiala balcibașii, să dea numai de trei ori pe an la bir, la orînduiala lui mai și august. De asemenea gorștina de oi și de mascuri și deseatina de stupi să nu le mai dea la domnie ci să le ia egumenul...“²².

O trăsătură comună a celor două sate Soveja și Stănești (Cașin) unde s-au stabilit rucăreni și dragosloveni o constituie faptul că ele devin sate ale mănăstirilor Soveja și Cașin, învecinate de altfel. În schimbul protecției pe care le-o poartă mănăstirile, satele aservite le plătesc dările în natură și în bani.

Primii emigrații de la începutul sec. al XVIII-lea în Vrancea, la Soveja și Cașin — Bacău, îi urmează a doua, la o sută de ani, la început-

¹⁸ Ortensia Racoviță, *Dicționar geografic al județului Bacău*, București, 1895, p. 212.

¹⁹ N. Iorga, *Sate și mănăstiri*, Ediția a II-a, 1916, p. 167.

²⁰ N. Pîslaru, *op. cit.*, p. 5.

²¹ D.R.H.A.I., nr. 238.

²² C.D.M., IV, 1970, nr. 426.

tul sec. al XVIII-lea, când noi greutăți au venit pe capul celor rămași la Rucăr și Dragoslavele. Războiul austro-turc din 1716—1718 desfășurat pe teritoriul țărilor române a afectat populația de pe Valea Dîmboviței. Armatele austriece sub comanda prințului Eugeniu de Savoia au acupat Cîmpulungul, dărîmă și ard mănăstirea. Starea de nesiguranță, tulburările permanente provocate de ocupanți s-au resimțit și în satele vecine, Rucăr și Dragoslavele, de unde mulți săteni s-au hotărît să-și părăsească satele și să se ducă în Moldova, la neamurile ce plecară acolo cu o sută de ani mai înainte²³.

În noul exod de populație poate să fi contribuit și groaznica epidemie de ciumă dinainte de 1720 din regiunea Bîrsei și a satelor de lîngă granița Ardealului.

Prezența birsanilor la Cașin este atestată în mai 1727. Printr-un document Grigore Ghica poruncește pîrcălabilor de Bacău să cerceteze pricina egumenului de la Bogdana cu birsanii de la Cașin, care nu i-au dat banii pentru drijma cumpărată de pe o moșie, făcîndu-i și pagubă în vite²⁵. De la această dată îi găsim prezenți în documentele vremii, în relațiile cu Mănăstirea Cașiu, precum și cu moșiile din jur. Numărul birsanilor din județele Putna și Bacău nu era deloc de neglijat de vreme ce la „cămară“ să dea visteriei trei mii de lei într-un an, fiind scutiți de orice alte dări să-și pască oile pe „locurile slobode fără a da nici o dijmă, iar pentru stînille din timpul verii să se învoiască cu stăpîinii moșilor²⁶. Documentul prezintă o deosebită importanță deoarece confirmă și prezența cîmpulungenilor în cele două județe Putna și Bacău.: „Așîderea fiind ei oameni streini, neavînd moșii aici în țară, le-am dat domnia mea voe, pă obiceiul ce au și cîmpulungenii (s.n.) ori pe a cui moșie s-ar pășuna ei oile, de toamnă și de iarnă, despre nimeni opriți să nu fie, și de vară pă loc(uri) slobode încă să n-aibă opreală...“²⁷. Or, cine erau acești cîmpulungeni din document decît cei emigrați din schelele Cîmpulungului, de la Rucăr și Dragoslavele. Birsanii care se bucurau de înlesnirile date de domnitor aveau un precedent, și anume pe cel al cîmpulungenilor care nu numai că se așezase aici înaintea lor dar determinase pe domnitorii anteriori să le acorde anumite privilegii și scutiri de dări. Așezămîntul domnesc dat de Gr. Ghica, reînnoit de mai multe ori în cursul veacului de către Gr. Al. Ghica, Constantin Moruzi, Alexandru Moruzi și Constantin Ipsilanti, nu i-a scutit pe birsani de conflictele cu egumenii de la mănăstirile Bogdana, Cașin și Soveja.

Deosebindu-se de oierii ardeleni, care veneau numai sezonier cu turmele în cadrul păstoritului pendulant birsanii erau oameni stabili în satele de munte Bilca-Coțofănești, Hîrja-Oituz ș.a. cu centru la Stănești (Cașin), pe moșia Mănăstirii Cașin-Bacău și la Soveja-Putna (Vrancea).

²³ Cf. I. Răuțescu, *Dragoslavele, Cîmpulung Muscel*, 1937, p. 44.

²⁴ Ibidem, p. 45.

²⁵ *Documente privind relațiile agrare în veacul al XVIII-lea*, vol. II, Moldova (DRA), Ed. Academiei, 1966, p. 160—161.

²⁶ Ibidem, p. 210.

²⁷ Ibidem, p. 211.

În aceste centre ei erau organizați întocmai ca și cîmpulungenii, cu cite un vornic ales ori numit dintre dinșii, care făcea legătura cu autoritatea de stat și stăpînii moșilor²⁸.

Organizarea birsanilor avea un precedent creat de cîmpulungeni care le-a servit ca model în cele două centre, la Stănești (Cașin) și Soveja. Nu este relatat și un conflict dintre mocanii din Cașin și birsanii din Soveja, iar cancelaria domnească cere starostelui de Putna în anul 1741 să cerceteze „pentru c-au jăfuit vornicul de mocani de la Cașin, decizînd c-au făcut trei cară pentru treaba gospod și birsanii de Soveja nu vor să de și ei agiutor la acele cară”²⁹.

Atît cîmpulungenii cît și birsanii se ocupau pe lîngă creșterea vitelor și agricultura, cu vînzarea produselor pe piața internă în sate și tîrguri, sau la Galați pentru export. Așezămîntul dat birsanilor la 1 martie 1740 reglementează astfel obligațiile de vamă : „pentru miei și alte bucate de brînză, lînă, cergi, burci ce ar duce la Galați și la alte tîrguri de vînzare și orice ar vinde la oamenii noștri de țară, nici o vamă să nu dea... Iar ce ar scoate să vînză într-altă țeară, pe acele vor da vama obicinuită”³⁰.

Aceste populații venite în Moldova au interesat domnia dar și mănăstirile din preajmă datorită avantajelor pe care le puteau avea de pe urma așezării lor aici, după cum rezultă din cuprinzătorul așezămînt dat de Grigore Ghica la 1 martie 1740. Începînd cu atestarea documentară din prima jumătate și pînă la sfîrșitul secolului al XVIII-lea birsanii își păstrează independența, ca ruptași ai visteriei ; ei au rămas în afara nivelării cu ceilalți locuitori, ca îndatoritori către domnie și stăpînii de moșii.

Dat fiind ocupația lor preponderentă creșterea oilor, *Recensemințele populației Moldovei de la 1772—1773 și 1774*³¹ îi consemnează sub numele de *Mocanii din Cașin* cu 230 de case, separat de oamenii Mănăstirii Cașin cu 93 de case. Soveja avea 282 case, 40 fiind al mănăstirii Soveja³².

Birsanii și cîmpulungenii care s-au bucurat de o anumită stare de protecție din partea domniei pe tot parcursul secolului al XVIII-lea în schimbul plății birului la visterie au fost supuși aceluiași regim fiscal ca și localnicii, după cum rezultă din *Condica Liuzilor pe 1803*, unde figurează cu numele de „liudi”.

În această statistică Soveja apare cu 240 liudi dintre care 40 sînt ai mănăstirii. Cașinul cu 170 și Mănăstirea Cașin cu 110 liudi care plătesc birul anual, în patru sferturi.

²⁸ V. Mihordea, *Relațiile agrare din veacul al XVIII-lea în Moldova*, Ed. Academiei, București, 1968, p. 146.

²⁹ N. Iorga, *Studii și documente*, vol. VI, nr. 750, p. 322.

³⁰ D.R.A., vol. II, Moldova, p. 211.

³¹ *Recensemințele populației Moldovei din anii 1772—1773 și 1774 în Moldova în epoca feudalismului*, vol. VII, partea a II-a, Editura Știința, Chișinău, 1975, p. 344—348.

³² Idem, partea I, p. 299—301.

³³ Th. Codrescu, *Uricarul*, vol. II, *Condica Liuzilor pe 1803*, p. 297 și 306.

De la această dată statisticile nu mai fac nici un fel de precizare în legătură cu apartenența etnică, procesul de omogenizare desfășurându-se lent, aproape pe nesimțite.

Cercetările etnografice și lingvistice efectuate asupra acestor populații dovedesc originea lor munteană. Încă de la sfârșitul veacului trecut P. S. Radianu consemna „caracterele etnografice ale locuitorilor din munții Vrancei și ai Oituzului” ca fiind muntenesți, arătând că „locuitorii din Cașin și M-rea Cașin sînt curat munteni, prin port și limbă, veniți de la Rucăr din județul Muscel”³⁴.

Investigațiile de teren și cercetările etnografice au consfințit originea etnică a acestor populații, care au păstrat, o serie de caracteristici etnice, argumente „vii” în sprijinul datelor istorice.

Legăturile pe care populația de pe valea Cașinului le-a avut cu Muntenia, Țara Vrancei și Transilvania sînt oglindite și de prezența unor elemente de port de influență din aceste zone, cum ar fi: chimirul, fota cu fir, cămașa cu chiruști, ștergarele de cap, căița cu două ciocuri, acestea fiind asimilate de populația locală.³⁵ În portul femeiesc și al ciobanilor de la Cașin și Soveja s-a păstrat *sarica*, o piesă străveche confecționată din lînă țurcană, din cergă dată la dristă, similară celor din zona Muscel.³⁶ O altă piesă de port, folosită la gâteala capului, *căița cu două ciocuri*, ne ajută ca un argument în plus la precizarea specificului etnic al mocanilor de la Cașin, care au păstrat, în condițiile vitrege ale dezmoștenirii lor, portul popular așa cum îl aveau în zona de unde au venit.³⁷ „Femeile poartă căița în același mod ca cele din Muscel”, consemnează P.S. Radianu atunci cînd se referă la caracterele etnografice ale locuitorilor din munții Vrancei și ai Oituzului.³⁸

Un obicei comun, întîlnit atît în satele muscelene cît și în cele moldovene Soveja și Cașin, îl constituie „focul lui Sumedru” sau „focul lui Sîn Metru”. În ajun de Sfîntul Dumitru, seara, copiii fac un foc mare și apoi umblă pe la porțile vecinilor și încep să strige: „Hai la focul lui Sumedru!”. Femeile ies la poartă și aduc copiilor daruri (mere și nuci), iar ceneșă o pune pe stratul unde vor sădi varza.

Multă vreme cete două cete de rucăreni și dragoslăveni nu s-au căsătorit între ele. Endogamia a dispărut treptat la nivelul cetelor, dar s-a păstrat autonomia față de populația locală. Pînă la începutul secolului al XX-lea cîmpulungenii și birsanii, cunoscuți acum cu numele de „mocani” nu contractau căsătorii cu „cojanii”, lucrători de pămînt. Aceasta a determinat păstrarea nealterată a specificului etnic a mun-

³⁴ P. S. Radianu, *Județul Bacău — Studiu agricol și economic*, București, 1889, p. 28.

³⁵ Dorinel Ichim, *Portul popular românesc de pe valea Cașinului*, în *Carpica*, VII, Bacău, 1975, p. 241—252.

³⁶ Cf. Paul Stahl, Paul Petrescu și alții, *Arta populară din zonele Argeș și Muscel*, Ed. Academiei.

³⁷ Dorinel Ichim, *O variantă de căită necunoscută de pe valea Cașinului — Bacău*, în *Revista muzeelor*, nr. 1, 1977, p. 52—59.

³⁸ P. S. Radianu, *op. cit.*, p. 28.

tenilor, a căror obiceiuri de naștere, nuntă și înmormintare s-au 'transmis nealterate și neinfluențate încă multă vreme după sosirea lor. La această conservare a caracterului etnic muntenesc a contribuit și limba care s-a păstrat sub forma graiului muntenesc. În stratul fonetic al limbajului mocanilor din cele două sate din Moldova nu se întâlnesc alterările specifice graiului moldovenesc. Nu are loc palatalizarea consoanelor în cuvinte ca : *piatră, picioare, bine, abia* și închiderea vocalei finale în cuvintele : *și, pe de ce*, trăsături definitorii ale graiului moldovenesc.

Din punct de vedere al arhitecturii culte, biserica mănăstirii Soveja, construită de Matei Basarab și biserica din Cașin, cu pridvorul la apus, confirmă originea lor muntenească, după cum arăta și N. Iorga.³⁹

Spargerea și „pustiirea“ sutelor de sate muntenesti în secolele XVII și XVIII a dus la înființarea de sate și cătune noi în Moldova, unde s-au bucurat de un regim preferențial din partea domnitorilor. Având o viață economică prosperă aceste sate de mocani au creat o artă populară autentică, cu un pronunțat specific local.

RÉSUMÉ

L'auteur présente les conclusions de la recherche des documents historiques corroborées aux investigations concernant l'appartenance ethnique des habitants des villages moldaves Soveja et Cașin.

On explique les causes et les circonstances qui ont déterminé les émigrations massives des deux villages du Pays Roumain. A cause de l'haute exploitations des boyards exercitée sur les paysans de Rucăr et Dragoslavele ceux-ci s'enfuient dans la Moldavie où il fondent, au commencement du XVII-e siècle, les hameaux Rucăreni et Dragoslăveni près de Soveja. D'ici ils ont passé les montagne de Vrancea et ils se sont établis dans villages Cașin, Bîlca et Hîrja.

Après cent ans, au commencement du XVIII-e siècle grâce à l'occupation autrichienne, une nouvelle vague d'émigrants ont quitté les deux villages et sont venus en Moldavie chez leurs confrères. Ici ils forment une catégorie à part, et en échange des impôts payes à la trésorerie du pays, ils deviennent les protégés du prince régnant de la Moldave.

L'affirmation de l'auteur est fondées sur concernant l'appartenance ethnique „munteană“ est fondée sur les arguments historiques, toponymiques, linguistiques et ethnographiques.

³⁹ N. Iorga, *Sate și mănăstiri*, Ed. a II-a, 1916, p. 167.